

“Maar nu heeft Koen nog niets te doen”. We lachen met elkaar als voor de vijfde keer – als een plaagstootje – deze opmerking in onze werkbijeenkomst gemaakt wordt. We zijn op zoek naar iemand die onze alledaagse werkervaring kan verbinden met onderwerpen uit de landbouwcursus van de biologisch-dynamische landbouw. “Dat zou Koen toch doen?” zei iemand. En nadat Koen dat in bescheidenheid toch wat afgehouden had kwam er keer op keer iemand op terug. Om hem nog een keer te vragen, of als grap? Koen kon er ook om lachen. En die luchtigheid werkte verfrissend in ons ijverig zoeken naar inhoud en evenwicht bij de verschillende onderdelen van het programma voor de winterconferentie.

Winterconferentie van de BD-Vereniging en Landwijzer

10 maart 2017 op Widar in Merksplas.

Het thema: “Levenskrachten”

De biologisch-dynamische landbouw wil meer zijn dan duurzaam alleen, meer dan alleen maar biologisch of natuurlijk. Als boer of tuinder werken we met het leven zelf. We willen dat onze producten smakelijk en voedend zijn in alle opzichten. Maar waar merk je dat aan? Hoe vind je een houvast om over die vitaliteit met elkaar te spreken, dat hanteerbaar te maken? En hoe verzorg je die vitaliteit in je producten, bij de verwerking, maar ook in jezelf, in je bedrijf?

Programma

8.00 Ontbijt

8.30 Welkom en introductie van het programma

9.00 Werken op Widar – werkgroepen rond verschillende opdrachten in bakkerij, kaasmakerij, stal, winkel, tuin etc.

12.00 Individuele presentatie van het werk

12.45 Gezamenlijke maaltijd met inleiding van Peter Vandermeersch

14.15 Werken met Vitaliteit op Widar, inleiding en gesprek met Dirk Govaerts

15.15 Dansen met Antoine de Paepe

16.15 Ontdekkingsgesprek, wat neem ik hiervan mee?

17.00 Afsluiting met broodmaaltijd

We gingen zelf meewerken op Widar om antwoorden op deze vragen te ontdekken. Ook, het klaarmaken van de maaltijd en het eten zelf waren onderwerp van onderzoek. In de uitwisseling met elkaar – met jong en oud, ervaren en onervaren – vonden we een weg hoe “levenskrachten” van een abstract begrip tot een directe persoonlijke ervaring konden worden. Een eerste presentatie daarvan vormden de tekeningen en beschrijvingen die we na het ochtendwerk maakten. De stilte was diep toen iedereen daarmee aan het werk was.

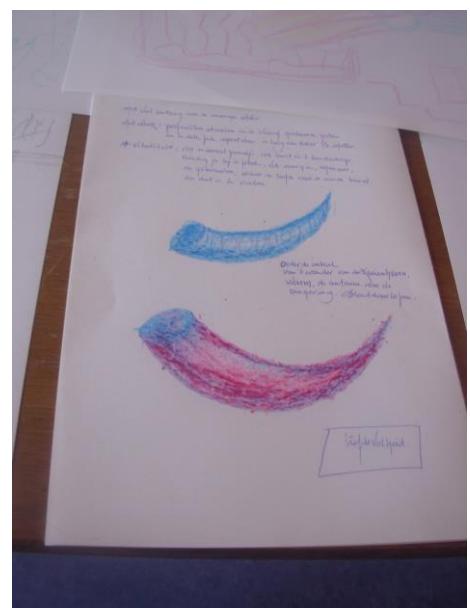

Een impressie van de Winterconferentie Merksplas 2017 in woord en beeld

Wat doe je als je op een ochtend met vijf mensen plompverloren toegevoegd wordt aan de “keukenstaf” bestaande uit zwakzinnigen, waar niemand de leiding neemt? En als je dan binnen drie uur een maaltijd voor vijftig personen klaar moet hebben, hoe pak je dat aan? Marga Brusselers, natuurvoedingskundige en een van de deelnemers aan de winterconferentie in Merksplas vertelt: “Ik weet van mezelf dat ik best dominant kan zijn. Dit is ook nog mijn vakgebied. Maar ik voelde, hier moet ik me terughouden”. Iemand begint met aardappelen schillen. Een ander maakt de prei schoon. Dan blijkt “de leiding” bij de groente van het eigen bedrijf te liggen. Leen Verwimp, boerin op De Kollebloem, had vanuit de organisatie de verantwoordelijkheid voor deze werkgroep. Ze werkt altijd met een tijdsplanning en een vooraf opgesteld menu. Om dat los te laten was reuze spannend.

Ze laat ook haar eigen inleiding bij de maaltijd los en geeft de deelnemers aan de werkgroep het woord. Die wijzen ons op de driehoekige stukjes wortel, de blokjes knolselderij, de schijfjes aardappel, de verschillende vormen en kleuren die daarmee op je bord komen. Hoe de haver – als graan van de vrijdag – in het toetje zijn plaats heeft gekregen, maar zonder melk. “Dat zou in combinatie met de andere gerechten te zwaar zijn geworden.” Ieders vakmanschap en inzet is volledig tot zijn recht gekomen. “Dat het dan lukt op tijd de tweede schaal met aardappel in de oven te krijgen, dat iedereen dan opeens aan het schillen is, dat was een mooi moment,” vertelt Veerle Bruning, tuinder van Wortels in Breda. Ze is overrompeld én tevreden.

De impressies van het ochtendwerk, in de keuken, op het land, de bakkerij, met het uitbrengen van preparaten, het aankleden van de zaal, of waar dan ook, verwerken we voor de maaltijd persoonlijk in een tekening of in een stuk tekst. Als deze terugblik klaar is volgt er nog een. “Kijk naar wat je nu geschreven hebt of getekend hebt,” zegt dagvoorzitter Luc Ambags. “Probeer dat eens met één of twee woorden te karakteriseren.” Deze geconcentreerde samenvatting van het ochtendwerk biedt stof bij het onderzoeksgesprek aan het eind van de dag.

Een impressie van de Winterconferentie Merksplas 2017 in woord en beeld (vervolg)

“De bewoners van Widar reageren te sterk, of juist te zwak op indrukken en prikkels van buiten. Dat is de betekenis van het woord zwakzinnig.” Dirk Govaerts, boer op Widar, schets 's middags een beeld van het leven en werken op dorpsgemeenschap Widar. Dat iedereen in de werkgroepen zoveel rustige levendigheid ervaren heeft maakt nieuwsgierig te ontdekken hoe de mensen op Widar dat voor elkaar krijgen. Want ogenschijnlijk is er geen structuur en geen leiding.

Dirk spreekt over de plant. “Als die ziek is, of niet gedijt, dan ben je wel zot om dan in die plant te gaan prutsen. Je moet de bodem, de omgeving verzorgen. En dat begint feitelijk met het landschap.” Hij spreekt over het ritme van elke dag, de vaste gewoontes die het werk dragen.

In het nagesprek vertelt Lidia Roemer van De Stek over de ‘structuurloosheid’ bij het uitbrengen van de preparaten in haar ochtendgroep. Het was vitaal en levendig, gaf een goed gevoel. Op de vraag wat ze zelf dan concreet deed maakt ze een strooiend gebaar met haar hand. “Net als de ander,” zegt ze, “preparaat uitbrengen”.

Dan herkennen we in het “net als de ander” de terughouding van Marga, de bewoner die in de bakkerij voordeed hoe je deegbolletjes draait, de gelijkwaardigheid van bewoners en werkleiders. En het dansen waar we als onderdeel van ons gezamenlijk onderzoek naar vitaliteit allemaal aan meegedaan hebben; beschroomd of vrij, stil of uitbundig.

Net als de ander gaan vijftig mensen verrijkt naar huis.

